

2016-imi TAC pisassiissutillu pillugit Inatsisartunut nassuiaat

Oktober 2017

Siulequt

2016-imi aalisarnermi pisassiissutinik TAC-inillu (Total Allowable Catch = annertunerpaamik pisarineqarsinnaatitaasut) aalajangersaanerit pillugit Inatsisartunut nassuiaat Naalakkersuisut sinnerlugit saqqummiutissavara. Inatsisartunit pisinnaatitsissut naapertorlugu aalisarnermi TAC-inik pisassiissutinillu Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaasarput pisassiissutinillu taakkuninnga agguaassisarlutik. Pisassiissutit ataasiakkaat pilersarnerannut tunngaviusoq, ilaatigullu pisassiissutit Kalaallit Nunaata nunallu Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqatigiissusiorfigisaata akornanni tamatuma kingorna qanoq agguaanneqartarnerat nassuiaammi ilaatigut nassuiaatigineqarput. Nassuiaammi 2016-imut TAC-it pisassiissutillu allaaserineqarput, taakkununga ilanngullugit ukiup ingerlanerani allannguutaasimasut.

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq

Karl Kristian Kruse

Nuummi, oktobari 2017

*Saqqaani assit:

Qullerpaami – angallat Akamalik (assitaa: Royal Greenland)

Allermi – Assitaa: Royal Greenland

Imarisaanut nalunaarsorsimaffik

Siulequt	2
Tabelinut titartakkanullu takussutissiaq	5
1. Tunuliaqutaq siunertarlu	6
2. Aallaqqaasiut	6
2.1 Avammut Niuernerup nalinga, Aningaasaqarneq Aalisarnerlu	7
3. Aalisakkat pingaarnerusumik niuerutigineqarsinnaasut	8
3.1 Raajat	9
3.1.1 Kitaani	9
3.1.2 Tunu	10
3.1.4 Avataasiortut illuanilu sinerissap qanittuani raajarniarneq	11
3.1.3 Nunat tamalaat	11
3.2. Qalerallit	13
3.2.1 Kitaa	13
3.2.2 Tunu	13
3.2.3 Sinerissamut qanittumi	14
3.3 Saarullit	15
3.3.1 Avataasiortut	15
3.3.2 Sinerissamut qanittoq	15
4. Aalisakkat allat - avataasiorneq	16
4.1. Kalaallit Nunaata Kitaa	16
4.1.1 Tupissutit	16
4.1.2 Suluppaakkat	16
4.1.3 Nataarnat	16
4.1.4 Qeeqqat	16
4.1.5 Ammassaat	16
4.5.6 Saattuut	17
4.2 Tunu	17
4.2.1. Tupissutit	17
4.2.2 Suluppaakkat – Tunu Islandilu	17
4.2.3 Suluppaakkat – Irmingerip Imartaa	18

4.2.4. Nataarnat.....	18
4.2.5. Qeeqqat.....	18
4.2.6. Ammassaat.....	18
4.2.7. Saarullernat (misileraalluni aalisarneq)	19
4.2.8 Ammassassuit (misileraalluni aalisarneq)	19
4.2.9. Avaleraasartuut	19
4.2.10 Kapisillit ilaat guldlaks (misileraalluni aalisarneq)	19
4.2.11 Tinguttuut, Lange aamma Blålange (misileraalluni aalisarneq)	20
5. Aalisakkat allat – sinerissamut qanittumi.....	21
5.2 Kalaallit Nunaata Kitaa.....	21
5.2.1 Saattussat.....	21
5.2.2 Uiluiit.....	21
5.2.3 Kapisillit	22
5.3 Tunu.....	22
5.3.1 Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarneq (Tunu).....	22
7. Illugiilluni isumaqatigiissutit.....	22
7.1. EU	23
7.2. Savalimmiut.....	24
7.3. Norge	24
7.4. Ruslandi	25
7.5. Island.....	26
7. 6 Nunat marluk aamma nunat arlallit suleqatigiinnerat.....	26
Ilanngussaq 1: Avataasiorluni aalisarneq, pisassiissutit 2016	27
Ilanngussaq 2: Sinerissamut qanittumi aalisarneq, pisassiissutit 2016.....	28

Tabelinut titartakkanullu takussutissiaq

Tabel 1 Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat

Tabel 2 Kalaallit Nunaata Kitaani biologit raajanut siunnersuisarnerat 2009 – 2016 (tonsit)

Tabel 3 Tunumi raajarniarnermut 2008-2016-imum biologit siunnersuisarnerat (tonsit)

Tabel 4 Avataasiorluni saattuarniarnermut pisassiisutinit pigisat 2007-2016 (tonsit)

Tabel 5 Sinerissamut qanittumi 2008 – 2016 raajarniarnermut pisassiisutinit pigisat (tonsit)

Tabel 6 Sinerissamut qanittumi saattuarniarnermut TAC 2008 – 2016 (tonsit)

Tabel 7 Uiluinarniermut TAC 2008 – 2016 (tons).

Tabel 8 Sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut TAC 2010-2016 (tonsit)

Tabel 9 Sinerissap qanittuani saarullinniarnermut TAC 2012 – 2016 (tonsit)

Tabel 10 Kalaallit Nunaata eqqaani EU-p aalisarnissamut periarfissai 2016-2020 (tonsit)

Uangga aaneqarput:

https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/agreements/greenland_da

Tabel 11 Kalaallit Nunaata eqqaani Norgep 2016-mi pisassiisutissai (tonsit)

Tabel 12 Kalaallit Nunaata Norgep eqqaani 2016-imi pisassiisutissai (tonsit)

Tabel 13 Ruslandip Kalaallit Nunaata eqqaani 2016-imi pisassiisutissai (tonsit)

Tabel 14 Kalaallit Nunaata Ruslandip eqqaani 2016-imi pisassiissutissai (tonsit)

1. Tunuliaqutaq siunertarlu

Inatsisartut inatsisaanni nr. 18, 31. oktober 1996-imeersumi § 5, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit Kalaallit Nunaata imartaani aalisarnikkut oqartussaaffigisaani 2016-imut aalisakkanik TAC-it pisassiissutillu pillugit aalajangersaanerit matumuuna Naalakkersuisunit Inatsisartunut nassuiaatigineqarput.

2. Allaqqaasiut

Kalaallit Nunaata imartami aalisarnikkut oqartussaaffigisaani aalisagaqatigiinnik assigiinngitsunik arlalinnik TAC-inik Naalakkersuisut ukiut tamaasa aalajangersaasarput. Kalaallit Nunaanni aalajangersimasunut aalisagaqatigiinnut ukiumoortumik TAC-inik aalajangersaareernermi, aalisariuteqatigiinnut avataasiortut sinerissamullu qanittumiittut akornanni agguaanneqartarput, ilaallit Kalaallit Nunaata nunanut arlalinnut suleqatigisaanut immikkoortinneqartarlutik: EU-mut, Rusland-imut, Island-imut, Canada-mut, Norge-mut aamma Savalimmiunut.

Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffimmit (PI) uumasoaqassutsikkut siunnersuisoqareernerata kingorna, aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaanit oqaloqatigeereernerup kingorna Naalakkersuisunit TAC aalajangersarneqarpoq. Nunanit tamalaanit imaatigut ilisimatusarnikkut-/aalisarnermut aqutsinikkut katuffinnit ICES-imit¹ aamma NAFO-mit² paasisutissanik tungaveqartumik siunnersuisoqartarpoq, tassani biologit kalaallit Atlantikup avannaani nunanit allanit arlalinneersunit suliaqatiminnit suleqateqartartut. Pisanut allattaavinnit paasisutissat aalisagaqassutsimik nalunaarsuinikkut sulinermi aammattaq pingaaruteqarput. Aalisakkat assigiinngitsut pillugit siunnersuinerit nalinginnaasumik juunip qaammataani aammalu raajat saattuallu pillugit siunnersuinerit novembarimi tunniunneqartarput.

Naalakkersuisut TAC-inik aalajangiinnginneranni Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aalisarneq pillugu inatsimmi § 32, imm. 2 naapertorlugu tusarniarneqartartussaapput. Piffissami maannakkut Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukuupput:

Tabel 1: Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat

Ingerlatalik	Naalisaanerusingnaasoq
Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut	GE
Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat	KNAPK
Sulinermit Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat	SIK
Nunaqavissut Suliffiutillit Kattuffiat	NUSUKA
Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat	KANUKOKA
Sinerissap Qanittuani Aalisartut Piniartullu Kattuffianit	SQAPK
Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik	APN

¹ International Council for the Exploration of the Sea – Nunani tamalaani Imaatigut Ilisimatusarnermut Siunnersuisoqatigiit

² Northwest Atlantic Fisheries Organization – Atlantikup Avannaani Aalisarnikkut Kattuffik

Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik	Pinngortitaleriffik
Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut	KANUAANA
Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik	
Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut	
Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik	
Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu	
Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik	
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik	

Taamaalillutik kalaallit TAC-annit aalajangersaasarnermut ingerlatallit arlalippassuit akuupput taamatullu arlalinnik akuutitsinerup siunertaraa qulakkiissallugu, pisiaqartinneqartunik uumassuseqarnikkut soorluttaaq inuiaqatigiinnut mianerisassat isumagineqarnissaat Kalaallit Nunaannut immikkoortortaqrifiup aningaasatigut isaatitsinerpaasartup aalajangersaavigineqartarnerani.

2.1 Avammut Niuernerup nalinga, Aningaasaqarneq Aalisarnerlu

Kalaallit Nunaannit avammut nioqutigineqartartut tassaanerupput aalisakkanik qalerualinnillu tunisassiat. Taamannak avammut niuernermi raajaanerusut, qaleraliunerusut saarulliunerusullu annissorneqarnerpaasartup. Aalisakkanut taakkununga pingasunut avammut niuernermi nalingat pillugu immikkoortumi tulliuuttumi nassuiaasoqassaaq. Kalaallit Nunaata avammut niuenera Danmark imaluunniit Island akunnermiliuttut aqqusaarlugit pingaarnerusutigit ingerlanneqartarpoq, tunisassiarpassuillu tamatuma kingorna EU-mi nunanut allanut EU-lluunniit avataani avammut niuerutigneqartarlutik.

2015-imiit 2016-imut raajanut, qaleralinnut saarullinnullu tamakkiisumik avammut niuernermi nalingat 813 mio. kroniniit 3,0 mia. kroninut qaffappoq, tamannlu 37 % imik qaffariarneruvoq. Qaffariarneq avammut niuerutigneqartut 24.000 tonsiusut annertussusiatigut qaffariarnermut innersuunneqarsinnaavoq kiisalu annikinnerusumik pitsaasumik akitigut ineriartorsimanermut. Kalaallit Nunaat tamakkiisumik avammut niuernerata nalinganut tamakkiisumik raajat, qalerallit saarulliillu katillutik 81%-upput. Taakku qaavisigut aalisakkat qaleruallillu allat sulii nunap tamakkiisumik avammut niuernerata nalinganut 12%-imik annertussuseqartup, taamaasilluni 2016-imi avammut niuernerup 93%-a aalisagaallutillu qalerualiupput.

Ukiuni kingulliunerusuni tunisassianut MSC-mik nalunaaqutsersorsimasunik pisisartut piunasaqaraluttuinnaalersimapput, tamannalu raajat akiini aamma takuneqarsinnaavoq. Taamaanneratalu nalunaaqutsersuisarneq pisariaqartunngortissimavaa, niuerfinni tunisinnaassuseqarneq aalajangiusimaannarneqassappat. Taamaattumik kalaallit aalisarnermik inuussutissarsiuteqarnerata annertuumik soqutigisaraa MSC-mik nalunaaqutsersukkanik tunisassiatimi annertusineqarnissaat, tamakkulu maannakkut raajaapput, qalerallit avataasiortut aamma nipisaat suaat. Siunissami MSC-mik nalunaaqutsersuisarnermut assersuutigineqarsinnaasut ukuusinnaapput sinerissamut qanittumi qalerallit aamma saattuat (snekrabbiniik taaneqartartut).

Raajat

Avammut niuernikkut naatsorsueqgissaartarnermi raajat immikkoortunut marlunnut avinneqartarput, tamarmik qerisut, raajat qalipallit kiisalu raajat qalipaajakkat.

2016-imi raajanik qalipaajakkanik tamakkiisumik avammut niuernerup nalinga 879 mio. kroninik annertussuseqarpoq, 2015-imullu sanilliussinermi 229 mio. kroninik qaffariartoqarsimalluni. Tamanna 35%-mik qaffariarnerup annertoqatigaa. Raajanut qalipalinnut agguaqatigiissitsilluni

avammut niuernermi aki kiilumut 22 kroniniit kiilumut 30,5 kroninut qaffappoq, tamatumalu annertoqatigaa raajanut qalipalinnut kiilumut ataatsimut 39%-mik akitigut qaffariarneq. Taamatut annertunerusunik akit pisat annertussusiisa qaffasinneruneri ilanngullugit kingunerisimavaat raajarniarnermiit immikkut ittunik annertuunik avammut niuernikkut isertitaqarnerit.

2015-imiit 2016-imut raajanut qalipaajakkanut avammut niuernerup nalinga 175 mio. kroninik qaffappoq (+36%), 663 mio. kroninik killiffimmut. Kiilumut 42,5 kroninik kiilumut 42,2 kroninut agguaqatigiissitsilluni kiilumut akigititaq annikitsuinnarmik appariarpoq tamatumalu 1% annertoqatigaa, peqatigitillugu raajanik qalipaajakkanik avammut nioqputigineqartut annertussusiat 37%-imik qaffariarpoq.

Ataatsimut isigalugu raajat avammut nioqputigineqartartut nalingat 2015-imiit 2016-imut 404 mio. kroninut qaffappoq, tamatumalu annertoqatigaa 36 %. Taamatut ineriartornerup tunuaniippoq annertussusini avammut nioqputigineqartuni 9.452 tonsinik (+23 %) qaffariarneq aamma raajanit tunisassiarineqartunit avammut nioqputigineqartuni tamakkiisuni 10 %-imik akitigut agguaqatigiissitsilluni qaffariarneq. Taamaasilluni raajat akiisa annertussusiisalu avammut niuernerup nalinga pitsaasup tungaanut sunniuteqarfigisimavaat.

2016-imi tamakkiisumik Kalaallit Nunaata avammut niuernerani raajat avammut niuerutigineqartut nalingat 42 %-mik annertussuseqarpoq.

Qalerallit

Qalerallit tassaapput avammut niuernerup nalingata uuttorneqartarnerani aalisakkat nioqputigineqartartut pingaarnarpaat tullii. Qalerallit avammut nioqputigineqartartut nalingat 2015-imiit 2016-imut 318 mio. kroninik qaffariarsimavoq 2016-milu nalingat 1.076 mio. kroninik annertussuseqarluni. Tamatuma annertoqatigaa avammut nioqputigineqartut nalingisigut 42%-mik qaffariarneq. Taamatut ineriartorneq avammut niuerutigineqartut annertussusiisigut 10.529 tonsinik (+37 %) qaffariarnermut pingaarnerusumik innersuunneqassaaq, kiisalu avammut niuernermi akitigut agguaqatigiissitsilluni 3 %-mik annikinnerusumik qaffariarnermut.

2016-imi tamakkiisumik Kalaallit Nunaata avammut niuernerani qalerallit avammut niuerutigineqartut nalingat 29 %-mik annertussuseqarpoq.

Saarullit

2015-imiit 2016-imut saarullinnit avammut niuernerup nalinga 31 %-imik imaluunniit 90 mio. kroninik qaffariarpoq. Taamatut ineriartorneq avammut niuerutigineqartut annertussusiisigut 4.125 tonsinik qaffariarnermut pingaarnerusutigut nassuiarneqassaaq.++ Tamatuma qaavatigut agguaqatigiissitsilluni avammut niuernermi akimi annikinnerusumik 8 %-imik qaffariartoqarsimavoq.

Kalaallit Nunaata tamakkiisumik avammut niuernerani saarullinnik avammut niuernermi nalingat 2016-imi 10 %-uvoq.

3. Aalisakkat pingaarnerusumik niuerutigineqarsinnaasut

Tullinguutuuni Kalaallit Nunaanni aalisakkat niuerutigineqarnerpaat tassalu; raajat, qalerallit saarulligillu pillugit uummassusilerituut siunnersuutaat kiisalu 2016-imut TAC-it pissassiissutillu aalajangerneqarsimasut nalunaarsorneqarneri saqqummiunneqarput. Immikkoortumi siulianittumi takutinneqareersutut, aalisakkat pingasuusut taakku Kalaallit Nunaata aningaasarsiorneranut pingaarutilerujussuupput, aalisakkami pineqartut Kalaallit Nunaata tamakkiisumik avammut niuerata 81

%-rimmatigit. Taamaattumik aalisakkanit pingasunit taakkuninga tamakkiisumik misissuataarinnineq pingaernerutinneqarpoq tamatumalu kingorna aalisakkanik allanik avataasiortunik sinerissamullu qanittumiittunik misissuataarinninnermik malitseqartinneqarlutik kiisalu Kalaallit Nunaata nunani tamalaani isumaqatigiissutaanik tamakkiisumik isiginninnermik.

3.1 Raajat

3.1.1 Kitaani

Kalaallit Nunaata Kitaani 2016-imut biologit siunnersuutaat tassaavoq annertunerpaamik 90.000 tonsinik aalisartoqassasoq. Taamatut siunnersuineq annertuumik tupaallaatigineqarpoq siunnersuinermilu 50%-imik qaffaanermik saqqummiussinerulluni 2015-imi siunnersuinermit sanilliullugu taanna 60.000 tonsiusimasoq. Ilanngullugu 2011-imiit aatsaat siullerpaamik siunnersuinermit aamma 2016-imut siunnersuinermit qaffatsitsinerulluni taamalu ukiorpassuarni ikiliartuinnartumik ingerlasimanermik unitsitsinerulluni.

Taamaattumik pingaaruteqarpoq erseqqissaatigissallugu, PI-mit siunnersuineq marlunnut avinneqarsimammat marlunnillu kaammattuinerik imaqarluni, tassalu annertunerpaamik pisarineqarsinnaasutut annertussutsinik kaammattuineq aamma mianersortumik periuseqarnermik eqqutsitsinerulluni. PI-mit immikkoorluinnartumik kaammattuutigineqarpoq, aatsikkutitaartumik pisassiissutit qaffaavigineqarnissaannik eqqussineq aatsikkutitaartumik annikilliarortitsisimanermut assingusumik tamannami ukiuni siuliini annikilliarortitsisumik siunnersuinerne atorineqarsimammat. Ilanngullugu taamatut mianersortumik periuseqarner raajanut aqutsinissamik pilersaarutip immikkoortora pingaartoq, taannalu piffissami taamanikkut akuersissutigineqangajalerluni.

2016-imut TAC 85.000 tonsinut aalajangiunneqarpoq taamalu mianersortumik periuseqarnermik PI-mit kaammattuutigineqarsimasumit eqqutsitsisuulluni. Taamatut siunnersuinermit aatsikkutitaartumik naleqqussaaneq aamma arlalinnik inuiaqatigiinnut- aamma aningaasaqarnikkut sunniuteqarpoq. Ukiumiit ukiumut TAC-imik annertuumik qaffaanerup Kalaallit Nunaata raajanut MSC-imik nalunaaqutsersuisarnera tusaamanerlutsilersinnaavaa, tassami annertuunik nikeriarnerit nammineq aqutsinikkut periutsimut akerliussinammat. Aammattaaq TAC-imi annertuunik nikeriarnerit kingunerisinnaavaat raajat akiisigut annertuunik nikeriarnerit. Tassami TAC qaffasinneruppat, taava suli annertunerusunik akit apparsinnaanerit naatsorsuutigineqarsinnaavoq aammattaaq ukiumiit tullianut annertuunik qaffariarnerit taamaasillutik annertunerusunik pisarineqarsinnaasutigut annertussutsini aningaasaqarnikkut iluanaarutit mangiarneqalersinnaanerit mianernartuusinnaavoq.

Ilanngullugu eqqaaneqarsinnaavoq, biologinit siunnersuisarnerq immikkorluinnaq ilisimatusarnerunngimmat, sukumiinerusumilli oqaatiginninnerulluni mianernartoqarneranut, tassalu raajaqassuseq biologinit illersorneqarsinnaasut killiffiup ataanut apparsinnaanera aalajangersimasumik TAC-qarnermi. Ukiunut kingullerpaanut siunnersuineq kiisalu TAC-mut aalajangiunneqarsimasut tabel 1-imi takuneqarsinnaapput.

Tabel 2: Kalaallit Nunaata Kitaani biologit raajanut siunnersuisarnerat 2009 – 2016 (tonsit).

Kalaallit Nunaata Kitaa	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Siunnersuineq*	110.000	110.000	120.000	90.000	80.000	80.000	60.000	90.000
TAC	114.570	114.570	124.000	105.000	90.000	85.000	73.000	85.000

*Pissarsivik: Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik

Soorlu tabelimi qulaaniittumi takuneqarsinnaasutut, 2016-imi annertooujussuarmik ukiuni siuliini takuneqarsimasutut ineriartorneq takutinneqarpoq. 2009-2011-imiit naammaginakannersumik

killiffeqarsimanermiit, tassangaannaq siunnersuinikkut arlaleriarluni appariartoqarpoq, siullermik 2011-2012-mi 30.000 tonsinik appariartoqarpoq tamatumalu kingorna 2014-2015-miit 20.000 tonsinik appariartoqarluni. Taamaattumik 2015-2016-imiit 30.000 tonsinik qaffariarneq annertuumik tupaallaataavoq, tassami ukiuni siuliini taamatut qaffariarnermik nalunaarutigineqarsimasutut arlalinnik taamaasiartortoqarsimanngimmat. Ilanggullugu titartakkakut takuneqarsinnaavoq, TAC siunnersuinerimi ineriartornermut ingerlaavartumik malinnaasimasoq, naak siunnersuineq sinnilarlugu inissisimasaraluarluni. Ilanggulluguttaq takuneqarsinnaavoq, TAC aatsikkutitaartumik siunnersuinermit sanilliullugu allangorsimasoq taamalu siunnersuinerimi annertuumik nikeriarnerit illuatungilerneqarsimallutik.

Kitaata imartaani raajanut TAC-imik aalajangersaanermi aamma raajarniarnermut aqutsinissamik pilersaarut malinneqarpoq, taassumalu eqqunneqarnera aalisarnerup MSC-mik nalunaaqutsersorniarlugu ilungersuuteqarneq tunngavigalugu pivoq. Aqutsinissamut pilersaarummi allassimavoq TAC-imik aalajangersaanerup biologit siunnersuinerat malissagaa, taamaattorli una ilassutigalugu aatsaat immikkorluinnaq pisoqarsimatillugu 12,5 %-imik annertunerusumik TAC-imi ukiumoortumik nikeriarnermik kinguneqartumik TAC aalajangersarneqartassasoq. Peqatigitillugu biologit siunnersuutaannut naleqqussaaneq ukiunik pingasunik sivilunerusumik sivilussuseqartariaqanngilaq. 2013-imi kalaallit nunaata kitaani raajarniarneq MSC-mik nalunaaqutsersorneqalerpoq. Tamanna biologit siunnersuinerannut malinninnissamut kaammattuinerulersitsivoq. 2013-imut biologit siunnersuinerat suli 90.000 tonsiniit 2012-imi 80.000 tonsinut appariarpoq. 2014-imi siunnersuineq suli 80.000 tonsiuvoq, TAC-imillu suli appartitsisoqarluni siunertaralugu aqutsinissamik pilersaarummit malinnissinnaanissap pisariaqartimmagu biologit siunnersuinerannut aatsikkutitaartumik naleqqussariartuaarnissaq. 2015-imi aammaarluni tassangaannartumik biologit kaammattuutigisaat 2014-imi 80.000 tonsiniit 2015-imi 60.000 tonsinut appariarpoq. Raajarniarnermut aqutsinissamik pilersaarummi maleruagassatut allaatigineqarsimasut naapertorlugit, taamaattumik 2015-imi TAC 73.000 tonsinut aalajangiunneqarpoq. Taamaalilluni taamatut 2016-imut siunnersuinerimi sakkortuumik qaffariarneq nutaamik unammillertitsivoq TAC-imik aalajangersaanermi qanoq iliorluni qisuariartoqartariaqartoq. Soorlu oqaatigineqartut TAC aalajangiunneqarpoq mianersortumik periuseqarneq naapertorlugu, tamannalu uumasoaassutsikkut- inuiaqatigiissutsimi- aamma aningaasaqarnikkut iluaquteqarpoq.

3.1.2 Tunu

Tunumi raajarniarnermut biologinit siunnersuineq 2004-miilli allangortinneqarani amerlanerpaanik 12.400 tonsinik pisaqartoqarsinnaanera kaammattuutaasarnikuuvoq, TAC-lu tamatumunnga naapertuuttunngorlugu aalajangersarneqartarluni. Biologinilli siunnersuineq tassangaannaq 2014-imi 2.000 tonsinut apparpoq taamatullu annertussuseqartillugu 2016-mut aalajangiusimaneqarluni. Taamatut tassangaannaq amerlanerpaanik pisarineqarsinnaasutut kaammattuutip appariataarnerata kingunerisimavaa, Kalaallit Nunaata nunani tamalaani pisussaaffii tamatumalu kingunerisaanik aningaasaqarnikkut kingunerisinnaasat eqqarsaatigalugit, Kalaallit Nunaannut periarfissaasimanngilaq ingerlaannartumik TAC-imit siunnersuutaasumut naleqqussarnissaq. Taamaattumik ukiuni aggersuni pitsannortoqanngippat Tunumi TAC-p ukiut pingasut ingerlaneranni naleqqussarneqarnissaa anguniarneqartariaqarpoq.

2.000 tonsinut siunnersuineq 2016-imi aalajangiusimaneqarpoq taamatullu aatsikkutitaartumik appariartortitsineq taamaalilluni 2016-imi ingerlatiinnarneqarpoq. 2014-imi TAC 8.300 tonsiusimavoq, 2015-imi 6.100-uusimalluni 2016-imilu 5.300-nut aalajangiunneqarluni. EU-mit aalisarneq pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaata pisussaaffigaa Tunumi EU-mut 5.100 tonsinik raajanik neqeroorteqassalluni. Ukiuni kingullerpaani misilittakkat takutippaat, annertussutsini 200 tonsit sinneruttut naammaginarsimasariaqaraluartut kalaallit umiarsuaatileqatigiiffiinut.

Tabel 3: Tunumi raajarniarnermut 2008-2016-imit biologit siunnersuutaat (tonsit).

Tunu	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Siunnersuin eq*	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	2.000	2.000	2.000
TAC	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	8.300	6.100	5.300

*Pissarsivik: Kalaallit Nunaanni Pinngortitaleriffik

3.1.4 Avataasiorluni illuanilu sinerissap qanittuani raajarniarneq

Kalaallit Nunaata Kitaanut raajartassiissutinit tamarnmiusunit 85.000-it annikitsut Canadamut aamma EU-mut immikkoortinneqartarput. Canada 2016-imi 2.199 tonsinik pissarsivoq tamatumunngalu MSC-imik meqqilersuinerup aalajangiussimaneqarnissaa piumasarineqarluni, tassa raajat avitaammata, Canadap annikitsunik pissarsiffigisussaallugu. Allatut ajornartumik Kalaallit Nunaata annertussutsit annikinnerusut Canada-mut inniminnertariaqartarpai, Canada-p aamma Kalaallit Nunaat akornanni pisuussutit pillugit aqutsiviginninnissamik ataatsimoorussamik isumaqatigiissuteqarsimatinnagit. Ilanngullugu EU-mit isumaqatigiissut naapertorlugu EU-mut 2.600 tonsit tunniunneqartassapput.

Sinneruttut 80.201 tonsit inatsisitigut aalajangerneqartumik agguaassinermi najoqqutassaq malillugu agguarneqartarput, tak. aalisarneq pillugu inatsimmi § 5, imm. 3, tassani allassimalluni avataasiortut 57 %-inik sinerissamullu qanittumi 43 %-imik pissarsissapput. Taamatut agguaasseriaaseq, avataasiorluni sinerissallu qanittuani aalisarnerup akornani pisassiissutiniq agguaassisarnerup annertuumik pisariinnerulerneranik oqaatiginnittuovoq, 2002-miillu atuuttuusimalluni.

Sinerissap qanittuani 2008-imiilli raajanik pisassiissutinit pisassat tabel 4-imi takuneqarsinnaapput.

Tabel 4: Sinerissamut qanittumi 2008 – 2016 raajarniarnermut pisassiissutinit pisassat (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pisassiissutinit pigisat	53.019	49.265	47.545	51.600	42.000	36.061	34.145	29,696	34,486

Pissarsiffik: KANUAANA.

2016-imi TAC-mit tamarnmiusumit 80.201 tonsiusumit taamaalilluni angallatinut avataasiortunut 45.715 tonsit pisassiissutigineqarput, sinerissallu qanittuani angallatinut 34.486 tonsit tunniunneqarlutik. Pisassiissutit annertussiisa sinneruttuinit EU-mi angallatinut EU-mi Aalisarneq pillugu Suleqatigiinnissamik Isumaqatigiissut naapertorlugu 2.600 tonsit tunniunneqarput aamma 2.199 tonsit Canada-mut kalaallit tungaanit periuseq nutaaq naapertorlugu, tassani nunatta nammineerluni Canada-mut annertussutsit immikkoortikkai kitaata raajaanik MSC-mik nalunaaqutsersuisimaneq aalajangiussimaannarniarlugu. Tamanna MSC-mik nalunaaqutsersuinerup piginnarnissaanut piffissamut sivisuumut piumasaqaataavoq, tassalu uagut Canadamit aqutsinissamut pilersaarummik angusaqassasugut. Canada-mut pisassiissutit sumiiffimmi pineqartumi Canada-p imartaata annertussusaa aammalu Canada-mi raajaqassutsimik procentinngorlugu naliliineq aammalu Canada-miut ukiuni tallimani kingullerni pisaat tunngavigalugit oqimaaqatigiissitsinikkut naatsorsorneqartarput.

3.1.3 Nunat tamalaat

Flemish Cap eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3M))

Flemish Cap eqqaani raajarniarneq (NAFO-mi sumiiffik 3M) nunat tamalaat imartaanni ingerlanneqartarpoq, aalisarnerlu NAFO aqutugalugu killilersorneqarluni. Aalisarsinnaatitaaneq ullut aalisarfiit atorlugit naatsorsorneqartarpoq.

2010-imi NAFO-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi aalajangiunneqarpoq biologit siunnersuisarnerat naapertorlugu kinguartitsisarnissaq eqqunneqassasoq. Taamatut kinguartitsineq taamanimiilli aalajangiusimaneqarsimavoq. Tamanna 2011-2016-imi ukiuni ataatsimiittarnerni pisimavoq.

Grand Bank-ip eqqaani raajat (NAFO-mi sumiiffik 3L))

New Foundlandip avataani Grand Bank-ip eqqaani (NAFO-mi sumiiffimmi 3L-imi) raajat Canadap aalisarnermi oqartussaaffigisaata iluaniinnerupput, kisiannili raajaqarfimmi sumiiffik mikinerusoq pingaaruteqartoq nunat tamalaat imartaaniilluni. Canada-p NAFO-llu 1999-imi isumaqatigiissutaat naapertorlugu Canada sumiiffimmi tassani raajanut TAC-ip tamarmiusup 5/6-ia pissavaa, nunanimi tamalaani sumiiffimmi 3L-imi raajaqassuseq canada-miut raajaqassusiata ilagaat Canada-lu 200 sømilinik killeqarfiata iluanniilluni. Annertussutsillu sinneruttut, isumaqatigiissut naapertorlugu amerlaqatigiissillugit akuusuni atsioqatigiissimasut allat akornanni agguarneqassallutik.

2003-miilli DFG (Danmark Savalimmiut Kalaallillu Nunaat sinnerlugit) akuusutut atsioqatigiissimasut taamatut agguaassisimanermut akerliuniarsimavoq, Savalimmiut oqaluttuarisaanikkut aalisarnermikkut kiisalu sumiiffimmi uumassusilinnik ilisimatusarnermut il.il. akuusimanermikkut tunngavilersorlutik, TAC-mit maannakkut agguaassinikkut pissarsiarineqarsinnaasunit annertunerusumik pissarsiassaqartutut piumasaqaateqartarnerannut isumaqarnertik pissutigalugu. Tamannali 2015-miit tunngaviusuinnarmik pingaaruteqarsimavoq, tassami pisassiissutit 0 tonsiummata.

Raajaqassuseq piffissami annikilliarforsimavoq, taamaattumillu 2015-imiit 0 tonsinut aalajangiunneqarsimalluni. 2014-imi NAFO-mi ukiumoortumik ataatsimiinnermi taassuma aalajangiunneqarfiani, sumiiffiup matuneqarnissaanut oqaasertalersuinissaq isumaqatigiissutigineqarsinnaasimanngilaq. Taamaattumik taarsiullugu sumiiffimmit matusigallarsimasutut aalajangiunneqarpoq pisassiissutit 0 tonsinut aalajangiunneqarneratigut. . 2015-imi ukiumoortumik ataatsimiinnermi aalajangiuteqqinneqarpoq 2016-imut pisassiissutit 0 tonsinut aalajangiullugit. Taamaasilluni sumiiffik piviusumik sulii raajarniarfigineqarnissaminut matoqqavoq.

Kalaallit Nunaata sumiiffimmut oqaluttuarisaanikkut aalisarsinnaanermut piginnaatitaaffini pigiinnassavai DFG-mut ilaasutut, ukiut ingerlanerini aalisarnermut ammaasseqqitoqassagaluarpat.

Svalbard-ip eqqaani raajat

Norgemut 1992-imut aalisarneq pillugu isumaqatigiissuteqarnermi Kalaallit Nunaata erseqqissaatigaa Kalaallit Nunaata/Danmarkip "aalisarnermik illersuiffiusoq" pillugu norskit namminersorlutik nalunaarutaat akuerisinnaasimanngikkitik, taannalu Norgep Svalbardip eqqaani aalisarnermik killilersuinnermi atuutilersippaa. Ukiut tamaasa Norge-mit nunat marluk akornanni isumaqatiginniarnerini Kalaallit Nunaata inissisimanini nalunaarutigisarpaa, tamannalu isumaqatigiissummut ilanngussamut allanneqartarpoq. 2016-imut isumaqatigiissummut ilanngussami siusinnerusutut oqaasertaliunneqartartut assingi atorneqartarput.

"Svalbard-ip eqqaani raajarniarneq eqqarsaatigalugu norskit aallartitaasa oqaatigaat Svalbard-ip eqqaani raajarniarneq pillugu peqqussutit 19. juli 1996-imi atuutilersinneqartut atortuutinneqassasut. Kalaallit aallartitaasa tassunga atatillugu killilersuineq taanna pillugu isumartik tusagassiuutinut nalunaarummi ersittoq norskit oqartussaasuinut 11. september 1997-imi tunniunneqartoq oqaatigaat."

Svalbard-ip eqqaani raajarniarnermi norskit peqqussutaanut 1997-imeersunut atuuttunut (tassa Kalaallit Nunaata akuerinngisaannut) tunngatillugu Kalaallit Nunaat kilisaatit tallimat atorlugit ulluni aalisarfiusuni 450-ini raajarniarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata 1980-ikkut aallartinnerini ukiuni arlalinni taamatut periarfissaqarnini atortarsimangilaa. Kalaallilli imartaanni raajanut pisassiissutit ukiumoortumik annikillisinneqartarnerisa Svalbard-ip eqqaani ullunut aalisarfiusunut soqutiginnikkiartuaarneq kingunerisimavaat, taamaattumillu 2013-miilli kalaallit angallataasa sumiiffimmi aalisarneq aallarteqqissimavaat. Taamaasilluni 2016-imi ingerlatsiviit sisamat Svalbard-imi raajat 2.821 tons-it aalisarpaat.

3.2. Qalerallit

3.2.1 Kitaa

Pisassiiffiusumi kitaata kujataani (Davis Strædemi) avataasiorluni qaleralinniarnermut biologit siunnersuinerminni 2016-imut TAC 14.000 tonsiussasoq kaammattuutigisimavaat, tamannalu ukiuni kingullerni siunnersuisarnermut sanilliullugu allannguinerunngilaq. Qalerallit aamma Canada-p Kalaallillu Nunaat assigiimmik avittarpaat, Davis Stræde-milu qaleraleqassuseq aalaakkaasutut isigineqarpoq. Kalaallit Nunaata aqutsiveqarfimmi kitaata kujataani (Davis Strædemi) 2016-imi pisassiissutinit pisassai taamaalillutik 7.000 tonsiupput.

Davis Stræde-mi TAC pisassiiffimmi kitaata avannaani (Baffinip Kangerliumanersuani) TAC Canada-lu assigiimmik avinneqartarpoq. 2016-imut siunnersuineq 16.000 tonsiuvoq, tamannalu 2015-mut siunnersuinermit sanilliullugu allanngortinneqarani. 2016-imi kalaallinut pisassiissutit taamaalillutik 8.000 tonsiupput.

Ataatsimoortumik qaleraliutit agguanneqarnissaat pillugu Kalaallit Nunaat Canada-mut aqutsinissamik suli isumaqatigiissuteqanngilaq, kisiannili maannamut periususoq tassaavoq illuatungeriit TAC-ip assigiimmik avinneqarnissaa nipaatumik akuersaartaraat.

3.2.2 Tunu

Tunumi qalerallit Islandimit Savalimmiunillu ataatsimoorussamik qaleraliutigineqarput. Siusinnerusukkut Islandip imartaani qalorsuit atorlugit aalisarnerup annertunersaa ingerlanneqartarnikuvoq, ukiunili kingullerni aalisarneq annertusiartortoq Kalaallit Nunaata imartaanut nuukkiartorsimavoq.

Tunumi, Islandimi Savalimmiunilu qaleraleqassutsimut ICES-ip 2016-imut siunnersuutigaa, sumiiffimmi pisat 22.000 tonsit sinnissanngikkaat. Taanna 2015-imiit 3.180-inik appariarneruvoq.

2012-imi ICES siunnersuinermini peqassutsikkut ineriartorneq eqqarsaatigalugu naalagaaffiit sineriiallit akornanni aqutsiermik isumaqatigiissusiortoqassasoq kaammattuutigineqarpoq. Siunnersuineq Islandip, Kalaallit Nunaata aamma Savalimmiut imartaannut tamarmiusumik tunniunneqartarpoq. 2008-p aamma 2009-p ingerlanerani iluatsitsiviunngitsunik isumaqatigiinniartoqareersoq, 2012-imi arlaleriarluni isumaqatiginninniartoqareertorlu aalisarnermi ingerlataqartunut anginernut marlunnut Islandimut aamma Kalaallit Nunaannut Tunumi qaleralinnik aqutsineq qaleralinnillu pisassiissutinik agguassisarneq pillugu isumaqatigiissusiorneq iluatsinneqarpoq. Tamatuma ilaatigut kinguneraa TAC 2014-ip tungaanut biologit siunnersuinerannut naleqqussarneqartoq, tamassumalu kingorna piffissamat sivirusumut aqutsinermut pilersaarut atuutilerluni.

Isumaqatigiissut taanna naapertorlugi Kalaallit Nunaannut 2016-imi 8.272 tonsit tunniunneqarput. Nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugi Kalaallit Nunaat EU-mut, Rusland-imut Norgemullu Tunumi qalerallitassivoq.

3.2.3 Sinerissamut qanittumi

Biologit 2016-imit suli inassuteqaateqarput sinerissap qanittuani qalerallinnik pisassiiivit pingasunik immikkoortunik aqutsiveqarfeqassasoq, Kitaani Qeqertarsuup Tunua, Uummannaq aamma Upernavik.

Inuussutissarsiutigalugu oqaluttuarisaanermi paasissutissat tunngavigalugit biologillu piffissamut kingumoortumut misissuineri naammattumik utertannginnerat pissutigalugit Kalaallit Nunaata sinnerani naliliinermik biologit nutarterisinnaangillat. Tamatuma kinguneranik sumiiffinni taakkunani 2016-imit pisassiissutit qaffasissusissaannik kaammattuisoqarsinnaangilaq.

Aqutsiveqarfik Upernavimmut 2016-imi kaammattuutaasimapput 6.300 tonsit, taakkulu 2015-imit siunnersuinerup amerlaqatigai. Inuussutissarsiutigalugu oqaluttuarisaanikkut aalisarnermiit paasissutissat aamma peqassutsimik biologit misissuinerat pissutigalugit paasissutissat siunnersuinerumut tunngaviupput.

Aqutsiveqarfimmut Qeqertarsuup Tunuanut 2016-imi pisassat annertunerpaamik 8.000 tonsiussasut kaammattuutigineqarpoq, tamannalu 2015-mut sanilliullugu allannguinerunnigilaq.

Aqutsiveqarfimmut Uummannaq kamattuutigineqarpoq 2016-imi pisat 6.000 tonsit qaangissanngikkaat, tamannalu 2015-mut sanilliullugu allannguinerunnigilaq. Naliliinerup kingornali qaleraleqassutsip allanngorneranik takussutissaqanngilaq.

Naalakkersuisut 2016-imi aalajangerput 2015-imit naleqqiullugu pisassiissutit malunnaatilimmik aqutsivinnut taakkununga pingasunut qaffanneqassasut. Pisassiissutit biologit siunnersuisarnerannit qaffasinneroreerput. 2016-imit nutaatut aqutsivimmut ataatsimut 100 tonsinik immikkut pisassiisoqarpoq, qullukkiormut sunngiffimmi aalisartunit tunineqarsinnaasut.

Tabel 8: Sinerissap qanittuani qalerallinniarnermut TAC 2010-2016 (tonsit).

Sumiiffik pisassiissuteqarfiusoq	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Qeqertarsuup Tunua	8.800	8.000	8.300	9.200	9.000	9.500	9.500 + 100
Uummannaq	5.799	6.000	6.300	7.550	9.379	9.500	9.500 + 100
Upernavik	6.500	6.500	6.800	7.950	9.015	9.200	9.200 + 100
Qalerallit katillugit	21.099	20.500	21.400	24.700	26.394	28.200	28.500

Pissarsiffik: KANUAANA.

3.3 Saarullit

3.3.1 Avataasiortut

ICES-imit sulii kaammattuutiginerpoq, 2016-imi saarulleqassuseq toqqaannartumik aalisarfigineqassanngitsoq, aalisakkat suffissinnaasut pilersseqinnissaminut pitsaanerpaanik atugassaqartinniarlugit. Naalakkersuisunit aalajangiunneqarpoq Kitaani misileraalluni aalisarnermut pisassiissutinik 5.000 tonsinik pilersitsinissaq, piumasaqaatiginerqarlunilu 100 %-imik tulaanneqarlutillu nerpiliarineqassasut. Taamatut avataasiortuluni misileraalluni pisassiissutinit 1.437 tonsit aalisarnerput.

Saarullinnut aqutsinissamik pilersaarut pilersitseqinnissamik pilersaarutaasoq Pinngortitaleriffiup, Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, KANUAANA-p aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup akornanni suleqatigiinnikkut pilersinneqarsimavoq. Aqutsinissamik pilersaarutikkut avataani saarullinnut misileraalluni aalisarnermut pisassiissutinik 10.000 tonsinik aalajangersaasoqarpoq piffissamut ukiunut pingasunut sivisussusilimmut, tassani Tunu aamma Kujataata Kitaa (NAFO 1F) matussuserneqarlutik, avataani saarullit taakkualu katitigaanerat pillugit paasissutissanik amerlanerusunik pissarsiniarluni. Tamannali 2016-imi 6.000 tonsinik qaffanneqarpoq. Taamaattumik piumasaqaatinik aalajangersaasoqarsimavoq misiligutissanik tiguisarnermut, Kitaani eqqissisimatitsisarnermut kiisalu piffissami suffiffiusumi aalisarnerup matoqqatinneqartarnissaa. Taamaasiornikkut ilisimasat annertunerusut katersorneqarsinnaapput peqatigitillugulu aalisagaqassutsimik pilersitseqqilluni.

EU-mut 1.800 tonsit tunniunneqarput Norge-mullu 1.200 tonsit tunniunneqarlutik isumaqatigiissutit naapertorlugit, Savalimmiunullu 350 tonsit tunniunneqarlutik. Taamaalilluni 2016-imi kalaallinut saarullittassiissutit sinneruttut 12.650 tonsiupput Tunumi Kujataatalu Kangianit aallaqqaammut 16.000-iusuniit (NAFO 1F). Kalaallit Nunaanni pisassiissutit 50%-ii tulaanneqartartussaataapput.

3.3.2 Sinerissamut qanittoq

Kalaallit Nunaata Kitaani sinerissamut qanittumi saarullinniarnermut 2016-imut biologit siunnersuinerat TAC 12.379 tonsiuvoq, tassa 2015-imisulli. Naalakkersuisunit 2016-imut TAC 35.400 tonsinut aalajangerneqarpoq, tassa 2015-imut naleqqiullugu 7.900 tonsinik qaffaaneq.

Tabel 9: Sinerissap qanittuani saarullinniarnermut TAC 2012 – 2016 (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2012	2013	2014	2015	2016
TAC	15.000	13.500*	18.500**	27.500***	35.400

Pissarsiffik: KANUAANA.

*September 2013-imi sinerissamut qanittumi pisassiissutiniit 1.500 tonsit avataasiortuluni pisassiissutinut nuunneqarput.

**November aamma decemberimi pisassiissutit 1.500 tonsinik aamma 2.000 tonsinik qaffanneqarput.

***Novemberimi pisassiissutit 2.500 tonsinik qaffanneqarput.

4. Aalisakkat allat - avataasiorneq

4.1. Kalaallit Nunaata Kitaa

4.1.1 Tupissutit

Kalaallit Nunaata kitaani imminnguit pillugit siorna 2016-imi siunnersuineq suli tassaavoq ukiuni aggersuni toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut, tassa iminnguaqassutsip pitsanngoriartornera takuneqarnikuunngimmat. Pinngortitaleriffik aamma naliliivoq toqqaannartumik aalisartoqartoqassanngitsoq, taamaattumik ukiut pingasukkaarlugit siunnersuisoqassanngitsoq. Akerlianilli Pinngortitaleriffik peqassutsimik nakkutilliissaaq aamma peqassutsimi allangortoqarpat Naalakkersuisut ilisimatissallugit.

Aalisarnerni allani saniatigut pisarisuukkat aamma annertunerpaamik killilerneqarsimasariaqarput. Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut imminnguanik saniatigut pisarisuugaqarani qalerallinniarloqarsinnaanngitsoq nalileqqippaat. Taamaammatt ukiut siulliisuut 2016-imi 1.000 tonsinik saniatigut pisarisuukkanut pisassiinissaaq Naalakkersuisut aalajangiuppaat.

4.1.2 Suluppaakkat

2016-imut biologit suluppaakkanut angisuunut (*Sebastes norvegicus*) siunnersuineranni suli kaammattuutigineqarpoq Kitaani aalisagaqassuseq toqqaannartumik aalisarfigineqassanngitsoq. Raajarniarnermi suluppaakkanik saniatigut pisarisuukkat annertunerpaamik killilerneqarsimasariaqarput.

Naalakkersuisut 2016-imut aalajangiupput suluppaakkanut angisuunut 1.000 tonsit saniatigut pisarineqarsinnaasut.

4.1.3 Nataarnat

Aalisagaqassutsimut tassunga biologit siunnersuuteqanngillat nataarnanillu pisat killeqartorujussuullutik siunnersuineranut atugassanik paasissutissanik katersiniarnermut atatillugu.

Naalakkersuisut aalajangiuppaat 2016-imi nataarnanut pisassiissutit 1.000 tonsiussasut, tamannalu 2015-imut sanilliullugu allannguinerunani. Aalisarneq pillugu isumaqatigiissut nutaaq tunngavigalugu EU pisassinneqaqqissanngilaq, tassa pisassiissutit tamarmik qalerallinniarluni avataasiorluni aalisarnermut atatillugu saniatigut pisatut pisassiissutaallutik.

4.1.4 Qeeqqat

Biologit 2016-imut suli kaammattuutigaat qeeqqat toqqaannartumik aalisarneqassanngitsut. Taamaammatt raajarniarnermi saniatigut pisarisuukkat annertunerpaamik killilerneqarsimasariaqarput. Qeeraqassuseq pitsanngoriaateqartoq ukiuni kingullerni paasineqarsimavoq, tamassumalu neriunarsisippaa qeeqqat ikkannersuarni siunissami amerleqqissasut. Naalakkersuisut 2016-imut saniatigut pisatut pisassiissutit 1.025 tonsit aalajangerpaat, tassa 2015-imisut.

4.1.5 Ammassaat

Kalaallit Nunaata kitaani ammassaqassutsimik naammattumik ilisimasaqannginneq pissutigalugu biologit siunnersuuteqanngillat. Ukiuni 1997-1999 aamma 2010-mi 25.000 tonsinik pisassiisoqarpoq, ammassanniartoqanngilarli. Taamaattumik 2012, 2013 imaluunniit 2014-imi pisassiissutinik aalajangersaasoqanngilaq, raajarniarnermi saniatigut pisarisuukkanut pisassiissutinik 2015-imut 3.000 tonsinik aalajangersaasoqarpoq ukiut siulli assigalugit. Taamatut saniatigut pisatut pisassiissutit 3.000 tonsit 2016-imi aalajangiussimaneqarlutik.

4.5.6 Saattuat

Aqutsivimmi Nuuk-Paamiuni 2016-imut avataasiorluni saattuarniarnermi biologit siunnersuutaat 1.000 tonsiuvoq, Sisimiumilu suli matoqqassasoq kaammattuutigineqarluni naak annikitsumik siuariartoqaraluartoq. Aqutsiveqarfinni Qeqertarsuup Tunua-Uummannamut, Maniitsoq-Kangaamiunut aamma Narsaq-Qaqortumut suli siunnersuisoqanngilaq.

Maannakkut Kalaallit Nunaanni avataasiorluni saattuarniartoqanngilaq, avataasiornermi saattuat EU-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaanni ilaajunnaarmata. Taamaammat assagiarsunniarnissamut avataasiortut pisassaannik aalajangersaasoqarneq ajorpoq. Nuuk-Paamiuni avataasiorluni saattuartaasiissutit 1.000 tonsit sinerissamut qanittumi aalisarneqarput.

Tabel 4: Avataasiorluni saattuarniarnermut pisassiissutinit pisassat 2007-2016 (tonsit).

Avataasiornermi pisassiissutit	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pisassiissutinit pigisat	500	500	1.930	900	500	500	250	250	125	-
Taakkunannga EU-mut	500	500	500	500	500	500	250	250	125	-

Pissarsiffik: APN.

4.2 Tunu

4.2.1. Tupissutit

Tunumi 2016-imut imminguit pillugit biologinit aamma siunnersuisoqanngilaq. Maannakkut aalisarnerup takutippaa imminguaqassuseq appasissorujussuusoq. 2016-imut TAC-it 1.000 tonsinut aalajangiunneqarput, taannalu qaleralinniarluni saniatigut piasisuumkanik pisassiissutit aalajangiunneqarpoq, tamannalu ukiut siuliinisut peruserineqarpoq.

4.2.2 Suluppaakkat – Tunu Islandilu

Tunumi suluppaakkat tassaapput suluppaagaqatigiit marluk akuleriit: suluppaakkat angisuut (*Sebastes norvegicus*) aamma suluppaakkat itisoormiut (*Sebastes mentella*).

Suluppaakkanut angisuut (*Sebastes norvegicus*) sumiiffik siaruarsimaffigisaat Kalaallit Nunaanniit Island-imut Savalimmiunullu annertussuseqarpoq. Aalisarnerup annertunersaa Islandip imartaani ingerlanneqartarpoq. ICES-imi biologit 2016-imut kaammattuutaat tassaavoq Tunumi, Islandimi Savalimmiunilu sumiiffinni tamani suluppaakkat angisuut amerlanerpaamik 51.000 tonsit piasineqassasut. Tamanna 2015-imi siunnersuinermit 3.700 tonsinik qaffiarneruvoq (+7,8 %). Kalaallit Nunaat aamma Islandi 2016-2018-imut atuuttumik suluppakkaat ataatsimut aqunnissaat pillugu isumaqatigiissuteqarput. Taanna naapertorlugu Kalaallit Nunaat 10 %-inik pissarsisarpoq.

Suluppaakkat angisuut pillugit 2016-imut ICES-imiit biologit siunnersuinerat tassaavoq annerpaamik 2.240 tonsinik pisaqartoqassasoq, tassa 2015-miit 1.260 tonsinik appariarneq. Siunnersuineq taanna 2009-mili peqassutsip appariartorneranik 2012-miilli nutaanik takkuttoqarsimanginneranik piviusunik tungaveqarpoq. Aammattaq suluppaakkat angisuut sunnertiasuararsuullutik, tassa arriitsumik alliartortaramik, kingusissukkut kinguaassiorsinnaalerlutik amerlasuujullutik ingerlaartarlutik.

Aalisakkat taakku marluk immikkoortikkuminaapput Pinngortaleriffillu naliliilluni pisat tasaanerusartut 36 %-it suluppaakkat angisuut 64 %-illu suluppaakkat norvegicus.

4.2.3 Suluppaakkat – Irmingerip Imartaa

Irmingerip imartaani suluppaakkat itisoormiut (Sebastes mentella) ataatsimoorussamik suluppagaapput, Kalaallit Nunaata, Islandip Savalimmiut aamma Nunat tamalaat imartaanniittartut. Nunat tamalaat imartaanni aamma aalisarneqarsinnaammat NEAFC aqutugalugu aqutsivigineqarpoq. Taamatut naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaanni naalagaaffiit sineriallit pingasut 60%-imik, NEAFC-imilu ilaasortat sinneri (Norge, EU aamma Rusland), nunat tamalaat imartaanni aalisartartut 40%-imik pisassaqtartinneqarput. Rusland-imilli isumaqatigiissut akuerineqanngisaannarsimavoq, annertooujussuarmillu aalisarnermik ingerlatsinini aalajangiusimallugu.

Irmingerip imartaani suluppaakkat itisoormiut immikkoortunut marlunnut avissimapput, qaffasinnerusumiittut itinerusumiittullu. Suluppaakkat immikkoortut taakku marluk itisumiittarnermikkut avissaarluinnarsimasuupput, qaffasinnerusumiittut immami 500 meterinik ikannerusumiittarlutik, itinerusumiittartullu 500 meterinik itinerusumiittarlutik. Qaffasinnerusumiittartut amerlanerusumik kalaallit imartaanniinnerusumiittarput, itinerusumiittartullu Island-imiut imartaanniinnerusarlutik. Suluppaakkat ukiuni arlalinni sakkortuumik ikiliartorsimapput, peqassutsillu annertussutsikkut assut atugarliorluni.

Aalisariutit kalaallit nunaanneersut 2004-mili toqqaannartumik aalisarnermi peqataasimangillat, akerlianilli aalisarsinnaassutsini tamaasa Aalisarneq pillugu isumaqatigiissutikkut EU-mut tunisimallugit. Irmingerip imartaani kalaallit suluppaagartassaat 2016-imi 1.891 tonsiusimapput. Tamakkerlutik EU-mut ingerlateqqinneqarput (aalisarneq pillugu isumaqatigiissut naapertorlugu).

4.2.4. Nataarnat

Tunumi nataarnat pillugit biologinit suli siunnersuisoqanngilaq. Naalakkersuisut 2015 assigalugu 2016-imut 2.000 tonsinik TAC-imik aalajangersaapput. Tamatumunnga pissutaaneruvoq nunat marluk isumaqatigiissutaat naapertorlugu Norgep 100 tonsinik pisassinneqarnissaa, sinnerilu saniatigut pisarisuukkatut pisassiissutaallutik.

4.2.5. Qeeqqat

Tunumi qeeqqat pillugit biologinit siunnersuisoqanngilaq. Naalakkersuisut 2016-imut saniatigut pisarisuukkanut pisassiissutit 1.000 tonsit aalajangiuppaat, taakkulu ukiut siuliinut sanilliullugit allangungillat.

4.2.6. Ammassaat

Imartani Jan Mayenip Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanni ammassat ataatsimut ammassatigineqarput, taakkulu Norgep, Islandip aamma Kalaallit Nunaata akornanni pingasuulluni isumaqatigiissutikkut malittarisassaqtartinneqarlutik. Nunat taakku pingasut peqassutsimik aqutsineq pillugu suleqatigiipput.

Ammassat pillugit isumaqatigiissut arlaleriarluni TAC-mik aalajangersaaniarnermi isumaqatigiissutigiuminaattarsimavoq. Ukioq pisassiivusoq 20. junimiit ukiup tulliani 30. aprilimut ingerlasarpoq. Sumiiffimmi tamarmi majimi aamma junimi ammassat suffinermi eqqissimatitaasarput. Nalinginnaasumik TAC-ugallartumik junimi aalajangersaasoqartarpoq, oktoberimi iluarsaassamik siunnersuisoqartarluni kiisalu ukiup tulliani inaarutaasumik januar/februarimi TAC aalajangersarneqartarluni. Taamatut siunnersuinerit ukiumut arlaleriarluni Islandimit ilisimatusarnikkut angalanerit tunngavigalugit ingerlanneqartarpoq.

Piffissami 2015/2016-imi inaarutaasumik TAC 53.600 tonsinut aalajangiunneqarpoq. Pingasuulluni isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaat 11%-imik piomasaaqateqarpoq, tassa imaappoq piffissamut 2015/2016-imut 5.830 tonsinik pisassiissutit. EU-mit Aalisarneq pillugu

Suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut naapertorlugu EU-mut kalaallit pisassiissutinit pissarsiassaasa 70%-ii tunniunneqassapput.

4.2.7. Saarullernat (misileraalluni aalisarneq)

Saarullernat nunat sineriallit ataatsimut aalisagaatigaat, TAC-mit amerlanerpaat nunanit sinerialinnit EU-mit, Norgemit, Savalimmiunit Islandimillu aviffigeqatigiissutigineqartarlutik. Kalaallit Nunaat nunat pingajuattut NEAFC-milu isumaqatigiissummit atsioqataasut saarullernanik annikitsunik pisassinneqarpoq, taamatullu aamma Ruslandi taanna nunatut sinerialittut akuerisaasimangitsoq.

Naalagaaffiit sineriallit saarullernat pillugit 2016-imi TAC pillugu isumaqatigiissuteqarput, tassani Kalaallit Nunaat 4.565 tonsinik pissarsilluni. Taanna 2015-imiit 2.257 tonsinik appariarneruvoq appariarnermullu tassunga biologit siunnersuineranni allanngortoqarneranik pissuteqarluni, 63.495 tonsinik appartoqarluni. Pisassiissutit NEAFC-imit sumiiffimmi malittarisassaqaarfiusumi aalisarneqarsinnaapput, ilaatigut Savalimmiunit nunat marluk akornanni isumaqatigiissupput naapertorlugu savalimmiormiut imartaanni aamma.

Naalakkersuisut 2016-imi aalajangiipput Tunumi 10.000 tonsinik misileraanermut pisassiisoqassaaq, avaleraasartuunik aalisartunit aalisarneqarsinnaasut. Aalisarnermili tassani 2016-imi peqataasoqanngilaq.

4.2.8 Ammassassuit (misileraalluni aalisarneq)

Ammassassuit, kalaallit imartaanniittut qularnangitsumik atlantikut avannaani ataatsimoorussamik aalisagaqatigiit ilagaat, tassa atlanto-skandisk ammassassuit (norgemi upernaakkut suffisartut). Atlanto-skandisk ammassassuarnut 2016-imi siunnersuineq 316.876 tonsiuvoq. 2015-imut naleqqiullugu tamanna 33.876 tonsinik qaffariarneruvoq (+12%), taamani 283.000 tonsiullutik.

Naalakkersuisut 2016-mi misileraalluni aalisarsinnaanermut pisassiissutinik 20.000 tonsinik kalaallit imartaanni aalajangersaapput. 2016-imi pisat 17.957 tonsiupput, tassa 2015-imit 10.605 tonsiniit 7.352 tonsinik qaffariarneq (+69 %).

4.2.9. Avaleraasartuut

Tunumi avaleraasartuut atlantikut avannaata kangiani avaleraasartuutigisat ataatsimoorussat ilagaat. Avaleraasartuunut ICES-mit 2016-imut siunnersuineq 667.385 tonsiusimavoq. Naalakkersuisut 2016-imut pisassiissutit aalajangiussa 85.000 tonsiupput. Kalaallit Nunaanni avaleraasartuunik inaarutaasumik pisat 36.211 tonsiupput.

Avaleraasartuut NEAFC tassungalu atasumik naalagaaffiit sineriallit isumaqatigiissutaasigut aqutsivigineqarput. Piffissamili 2010-2014-imi isumaqatigiissuteqartoqanngilaq, tassami naalagaaffiit sineriallit EU, Norge, Savalimmiut aamma Island-ip agguaassinissaq isumaqatigiissutigisinnaanngimmassuk. 2014-mili ilaannakuusumik naalagaaffiit sineriallit akornanni EU-mit, Norge-mit Savalimmiunillu isumaqatigiissusiorortoqarpoq. NEAFC-mili ilaannakuusumik isumaqatigiissummut tassunga amerlanerussuteqartoqanngitsoorpoq, taamaattumillu nunat tamalaat eqqarsaatigalugit inatsisitigut pisussaaffiliisuunani. Kalaallit Nunaat avaleraasartuut eqqarsaatigalugit 2016-imi ukiakkut naalagaaffinngorpoq sinerialik, kisiannili avaleraasartuunik ataatsimut aqutsinermut suli ilaalernani.

4.2.10 Kapisillit ilaat guldlaks (misileraalluni aalisarneq)

Naalakkersuisut 2016-imi Tunumi aamma Kalaallit Nunaata Kitaani kapisillit ilaannut guldlaksinik misileraalluni aalisarnermik aallartitsivoq katillugit 3.500 tonsinik pisassiilluni. 3.500 tonsinit

taakkunannga EU 800 tonsinik tunineqarpoq. 2016-imi kalaallinut pisassiisutinit 665 tonsit aalisarneqarput, EU-mulli pisassiisutinit aalisartoqarnani.

4.2.11 Tinguttuut, Lange aamma Blålange (misileraalluni aalisarneq)

Tunumi saarullinniarnermi brosmenik, langednik aamma blålangednik saniatigut pisisuukat annertuut pissutigalugit Naalakkersuisunit qinerneqarpoq, Tunumi ningittagarsorluni brosmenik, langednik aamma blålangednik misileraalluni aalisarnermik pilersitsisoqarnissaa. 2016-imi tiguttuunut 1.825 tonsinik pisassiisoqarpoq, immikkut langanut imaluunniit blålanginut pisassiisoqarnani. 2016-imi Kalaallit Nunaanni tinguttuut 179,84 tonsit aalisarneqarput.

5. Aalisakkat allat – sinerissamut qanittumi

5.2 Kalaallit Nunaata Kitaa

5.2.1 Saattussat

Saattuarniarneq pillugu nalunaarut nutaaq Naalakkersuisut 2004-mi akuersissutigaat. Ilaatigut tamatuma manna kinguneraa, sinerissamut qanittumi saattuarniarneq aqutsivinnut immikkoortunut arfinilinnut tamarmik immikkut pisassiiffiusunut agguarneqarsimavoq. Angallat ataaseq amerlanerpaanik aqutsiveqarfinni marlunni aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsinnaavoq. Aammattaaq 64°15 A-ip avannaaniittoq ukiumi qaammatini siullerni pingasuni aalisarnermut matoqqasarpoq. Aammattaaq eqqaaneqassaaq avataasiarluni saattuartaassiissutit 1.000 tonsit sinerissamut qanittumi aalisarneqarmata.

Biologit 2016-imut siunnersuutaat 2015-mut sanilliullugu allanngungaangilaq, tassa aqutsiveqarfinni Nuuk-Paamiut annerpaamik 200 tonsit aamma aqutsiveqarfinni Qeqertarsuup Tunuani annerpaamik 400 tonsit aamma aqutsiveqarfinni Sisimiuni annerpaamik 300 pisassatut inassuteqaatigineqarput. Paasissutissat amerlannginnerat pissutigalugit aqutsiveqarfinnut Maniitsumut aamma Narsaq-Qaqortumut siunnersuuteqartoqangilaq.

2016-imut TAC biologit siunnersuutaannit qaffasinneruvoq, Upernavimmi 225 tonsit, Qeqertarsuup Tunuani 525 tonsit, Sisimiunit 500 tonsit, Maniitsoq-Kangaamiuni 225 tonsit, Nuuk - Paamiut -ni 1.200 tonsit aamma ³ Narsaq – Qaqortumi 225 tonsit. Takku katillutik 2016-imi saattuartaassiissutit 2.900 tonsiupput.

Tabel 6: Sinerissamut qanittumi saattuarniarnermut TAC 2008 – 2016 (tonsit).

Sinerissap qanittuani	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TAC	4.200	2.150	3.150	2.280	2.330	2 780	2.800	2.800	2.900

Pissarsiffik: APN.

5.2.2 Uiluut

2004-miilli biologit siunnersuisarnerat allanngornikuunngilaq aalisarnermillu inuussutissarsiuteqartunit uiluinniarnermik aqutsinerup allanngortinneqarnissaanik kissaateqartoqarnikuunani. Soorlu tabel 7-imit ataaniittumit takuneqarsinnaasoq Naalakkersuisut taamaattumik toqqarsimavaat pisassiissuteqarfiusut pisassiissutillu annertussusaat taakku aalajanguussimaneqassasut, 2016-imut TAC 2.520 tonsinut inissinneqarluni.

Tabel 7: Saattuarniarnermut TAC 2008 – 2016 – (tons).

Sumiiffik pisassiissuteqarfiusoq	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nuuk	720	720	720	720	720	720	720	720	720
Aqajarua*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Attu**	100	100	100	100	400	400	400	400	400
Sisimiut - Kujataa (Saqqaq)	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Sisimiut – Avannaa (Kangaarsuk)	700	700	700	700	700	700	700	700	700
Nassuttoq	300	300	300	300	300	300	300	300	300
Uiluut katillugit	2.220	2.220	2.220	2.220	2.520	2.520	2.520	2.520	2.520

Pissarsiffik: APN.

³ Sinerissamut qanittumi 200 tonsit avataasiornermilu 1.000 tonsit

5.2.3 Kapisillit

Kapisillit aalisagaapput nikerartorujussuusartut aammalu Atlantikup avannaani kapisilinnik aqutsiveqarfik NASCO (North Atlantic Salmon Conservation Organization) aqutugalugu malittarisassaqtinneqarlutik.

ICES-imi biologit siunnersuineranni 2016-imut peqassuseq navianartorsiortorujussuuvoq, 2009-miilli taamaannikuulluni. Naliliisoqarpoq kapisileqassuseq oqaluttuarisaanermi appasinnerpaamiittut, maannamullu iliuuserineqartut peqassutsip pitsanngoriartortinneqarneranut ikiuutaasutut isikkoqarnatik. Taamaalilluni Kalaallit Nunaata 2002-miilli ukiumut 20-50 tonsinik taamaallaat nammineq atugassanik aalisartarnerata sunniuteqarneranik takussutissaqarani.

1.-5. juni 2015-imi ukiumoortumik ataatsimiinnermi Kitaanut Kommissionimi akuusut nutaamik aqutsinissamik isumaqatigiissut (2015-2017) Kalaallit Nunaanni kapisilinniarnermut isumaqatiginninniutigaat, tassani nammineq atugassanik kapisilinniarneq akuersaarneqarluni, nammineq atugassanik aalisarnermik taaneqartartoq. Tamatuma ilaatigut kingunerissallugu aalisarnerup killilersimaarneqarnissaa 45 tonsinik aalajangersimasumik pisassiisoqartarluni kiisalu nalunaarusiortarnerup aalisarnerullu nakkutigineqarnerata pitsaanerulersinneqarnissaannik Kalaallit Nunaata pisussaaffeqarnera.

Naalakkersuisut 2015-imi augustip sisamaani aalajangiippat NASCO-mik ukiunut pingasunut isumaqatigiissut naapertorlugu kapisilittassiissutit 45 tonsit allanngortinneqassanngitsut. Pisassiissutit taakku inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu aalisartunut atuupput. Ilanngullugu Naalakkersuisut aalajangiuppaat, tunitsivinnut kapisilinnik tunisisoqartassanngitsoq aammalu taamatut aalajangerneq naliliiffigineqarsinnaassasoq.

5.3 Tunu

5.3.1 Sinerissap qanittuani misileraalluni aalisarneq (Tunu)

2016-imi Tunumi sinerissamut qanittumi misileraalluni aalisarnermik aallartitsisoqarpoq, piffissamimi tassani toqqaannartumik aalisartoqartanngimmat. Tunumi annikitsuaraannarmik aalisartoqartarpoq, taamaattumik misileraalluni aalisarnissaq pilersinneqarpoq sumiiffik misissuiviginiarlugu aamma Tunumi sinerissamut qanittumi aalisarnerup annertusisinneqarsinnaaneranut tunngavik misissuiviginiarlugu. Sinerissamut qanittumi misileraalluni aalisartoqarsinnaanera 3 sømilitut killeqarfiup iluanut akuerineqarpoq.

Aalisakkat tulliuuttut aalisarneqarsinnaanerat akuersissutigineqarpoq: qalerallit, saarullit, suluppaakkat, nataarnat, brose-t, saattuat, qeqqat aamma eqaluit. Ningittagarsorluni, qassusersorluni imaluunniit pullasersorluni aalisarnissamut akuersissuteqartoqarpoq. Peqatigitillugit umiarsuit akuerisaasut angallatinut mikinerusunut tunitsivittut atuutissapput. 2016-imi pisassiissutinit akuleriinnit taakkunannga katillugit 1.067 tonsit aalisarneqarput.

7. Illugiilluni isumaqatigiissutit

Aalisakkanut assigiinngitsunut Naalakkersuisut TAC-mik ukiumoortumik aalajangiinerisa kingorna Kalaallit Nunaata nunallu Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqatigiissusiorfigisaasa akornanni pisassiissutit agguataarneqartarput. Pisassiissutinik paarlaasseqatigiinnerit ataani allaaserineqarput. Agguassineq aamma ilanngussami 1-imi takuneqarsinnaavoq.

7.1. EU

EU-mut aalisarneq pillugu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut Kalaallit Nunaata aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaani pingaarnersaavoq. Isumaqatigiissut ilanngussatigut aqutsivigineqartarpoq. Isumaqatigiissummut ilanngussat ingerlaavartumik nutarterneqartarput. Ilangussaq nutaaq ulloq 1. januar 2016-imi atuutilerpoq atorunnaassallunilu 31. december 2020-mi. Ilangussakkut pisassiisutit annertussusaat Kalaallit Nunaata EU-mut aningaasanik taarserlugit neqeroorutigisartagai allanneqarsimapput taakku ukiumoortumik Kalaallit Nunaannut aalisarsinnaatitaanermik pisinnaatitaaffinnut akiliutinit 135 million kronit missaannik iluanaarutaasarput. Tabelini ataaniittuni takutinneqarput pisassiisutit Kalaallit Nunaannit 2016-imi EU-mut ingerlateqqinneqartut - tassa 2016-2020-imut Ilangussami.

Tabel 10: Tunumi EU-p aalisarnissamut periarfissai 2016-2020 (tonsit).

Uannga aaneqarput: https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/international/agreements/greenland_da

Fiskerimuligheder i henhold til protokollen (ton)	
	2016-2020
Torsk	1 800
Pelagisk rødfisk	2 200
Demersal rødfisk	2 000
Hellefisk – vest	2 500
Hellefisk – øst	5 200
Dybhavsrejer - vest	2 600
Dybhavsrejer - øst	5 100
Lodde	20 000
Langhalearter - vest	100
Langhalearter - øst	100
Bifangster	1 126
I alt	42 726

Nassuiaat: "langhalearter" aamma tupissutitut ilisimaneqarnerusut.

Kalaallit Nunaanni pisassiisutininik tunniussinernit isumaqatigiissutaasunit, tabel 10-imit takuneqarsinnaasuni, Agreed Minutes 2015 naapertorlugu EU-mut qaffaassutaasut tassaapput:

- Saarullittassiisutit 300 tonsinik (2.100 tonsinut)
- Ammassattassiisutit 3.100 tonsinik (23.100 tonsinut)

Irmigerip Imartaani ikerinnarsiortunik suluppaagarniarluni EU-p aalisarnera 2016-imi 300 tonsinik ikilineqarpoq, taamaalilluni EU-p 2016-imut pisassiissutai 1.900 tonsiullutik, Tunumilu suluppaagassiissutit 300 tonsinik ikilineqarlutik (1.700 tonsinut). Aammattaaq EU-p Tunumi raajartassiissutit 2016-imi 425 tonsinik 4.675 tonsinut ikilisinneqarlutik, EU-llu Kalaallit Nunaata Kitaani raajartassiissutai 400 tonsinik 3.000 tonsinut qaaffanneqarlutik.

7.2. Savalimmiut

Savalimmiormiut Kalaallit Nunaata imartaanni aalisartarnerat annikitsuinnaavoq. Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni 2016-imut isumaqatigiissummut ilanngussaq naapertorlugu angallatit Savalimmiuneersut pisassiissuteqarfiusumi Baffinip Kangerliumanersuani avannaata kitaani 68°N avannaani qaleralinnik 100 tonsinik aalisarsinnaappu°. Savalimmiut aamma 2016-imi kalaallit nunaata imartaanni aalisakkanik assigiinngitsunik misileraalluni aalisarsinnaatitaavoq, ilaatigut Tunumi saattussanik, tamakkiisumik pisat 500 tonsit qaangertussaanaqit.

Savalimmiut 2016-imi qaleralinnik 275 tonsinik Tunumilu avataani saarullinnik 350 tonsinik pisassinneqarpoq. Kalaallit Nunaata aamma Tunumi 475 tonsinik aamma 475 tonsinik Savalimmiut saarullinnik tinguttuunillu aalisarsinnaalersippaa. Aalisarneq taanna savalimmiormiut ningittagarsuutaannut amerlanerpaamik arfiniliusunit ingerlanneqarsinnaavoq.

Qulaaniittunut taarsiullugu Savalimmiut kalaallit angallataat saarullernanik 8.000 tonsinik aalisarnissaat akueraat aamma kalaallit saarullernanik aalisarnissaannut periarfissillugit, savalimmiut imartaanni NEAFC-imi 2016-imi tunniunneqartut 4.565 tonsinik annertussuseqartut.

Kingullertullu Kalaallit Nunaat ammassassuarnik atlanto-skandiskinik savalimmiut pisassiissutaannik 2016-imut 2.500 tonsinik pissarsilluni. Annertussutsit taakku, tamanna kissaatigineqarpat, savalimmiut aalisarnermut oqartussaaffigisaanni kalaallit aalisariutaannit aalisarneqarsinnaapput Savalimmiunilu tulaanneqarsinnaallutik.

7.3. Norge

Kalaallit Nunaata Norgellu akornanni isumaqatigiissummut 2016-imut ilanngussakkut angallatit Norgemeersut Kalaallit Nunaata imartaanni 2016-imi arlalinnik pisassaqqarput, taakkulu tabel 11-mi takuneqarsinnaapput.

Takussutissiaq 11: Kalaallit Nunaata eqqaani Norgemut 2016-mi pisassiissutit (tonsit).

Suuneri	Pisassiissutit (tons)
Kalaallit Nunaata Kitaa	
Qalerallit KK	900
Nataarnat	-
Tunu	
Qalerallit	400
Raajat	-
Suluppaakkat suffisartut	800
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	-
Nataarnat	100
Tinguttuut	200
Saniatigut pisat	150
Tunu Kitaalu katillugit	
Saarullit	1.200
Suluppaakkat ikerinnarsiortut	-
Saniatigut pisat	-

Norge-mut pisassiissutinik taarsiissuteqarnermi, Kalaallit Nunaat 2016-imi Barentip imartaani saarullinnik, kulleridik aamma sej-inik aalisarsinnaatitaalerpoq. Tamatuma saniatigut saniatigooralugu piasisuukkanik tamarmiusunik 260 tonsinik akuerisaavoq. 2016-imut sanilliullugu nuussineq pineqarpoq, tassa imaappoq ukiup siulianisuut pisassiissutit assigalugit.

Tabel 12: Norge-mut Kalaallit Nunaata eqqaani 2016-imi pisassiissutit (tonsit).

Suuneri	Isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit
Saarullit	3.500
Kullerit	900
Sejit	700
Saniatigut pisat	260

7.4. Ruslandi

Kalaallit Nunaat Ruslandimut pisassiissutinik aamma paarlaasseqatiginnittarpoq. Isumaqatigiinniarnert kingorna aalajangiisoqarpoq 2016-imut utertoqassasoq, 2016-imullu tapiliussaqaq taamaattumik 2015-imisut isikkoqassasoq.

Tabel 13: Rusland-imut Kalaallit Nunaata eqqaani 2016-imi pisassiissutit (tonsit).

Suuneri	Kalaallit Nunaata Kitaa
Qalerallit KK	1.225
Qalerallit AK	550
Saniatigut pisat	10 %
Suuneri	Tunu
Qalerallit	600
Suluppaakkat suffisartut	500
Saniatigut pisat	10 %

Kalaallit imartaanni pisassiissutinut taakkununga taarsiissutitut Kalaallit Nunaat saarullinnik, kulleridik raajanik aamma 10%-imik saniatigut piasisuukkanik russit imartaanni tunineqarput.

Tabel 14: Rusland-imut Kalaallit Nunaata eqqaani 2016-imi pisassiissutit (tonsit).

Suuneri	Isumaqatigiissut naapertorlugu Kalaallit Nunaannut pisassiissutit
Saarulliit	5.100
Kullerit	500
Raajat	500
Saniatigut pisat	10 %

7.5. Island

Kalaallit Nunaat aamma Island namminneq imartaminni ammassanik aamma Irmingerhavet-imi suluppaakkanik aalisarsinnaatitaapput. Taamatut pisassiissutinik pissarsisinnaaneq aqunneqarpoq 8. juli 2013-miit Islandip aamma Kalaallit Nunaata aalisarnermut imartaminni taartigiillutik aalisarneq pillugu Isumaqatigiissutaannit. Isumaqatigiissutikkut namminerisamik imartami nammineq pisassiissutigisanit arlalitsigut killilerlugit aalisarsinnaasoqarpoq. Kalaallit angallataannut tunngatillugit pisassiissutinik pissarsisinnaatitaaneq pingaartumik ukiuunerani Islandip imartaani ammassanniarnermut atorneqartarpoq.

7.6 Nunat marluk aamma nunat arlallit suleqatigiinnerat

Atlantikut avannaani aalisarneq pillugu suleqatigisanit EU-mit, Norgemit, Savalimmiunit, Canadamit Islandimillu nunat marluk akornanni suleqateqarneq Kalaallit Nunaata nalinginnaasumik naammagisimaarpaa. Canada eqqarsaatigalugu raajat ataatsimoorussat agguarneqarnissaat pillugu suli isumaqatigiittoqanngilaq, tamanna Kalaallit Nunaata aamma Canadap akornanni sanngiiffiulluni. Peqatigisagut allat assigalugit Canadamik suleqateqarnissamik isumaqatigiissuteqanngilagut.

Suleqatigiinneq nalinginnaasumik naammaginarpoq aamma nunarsuup immikkoortuini aalisarnermik aqutsinikkut suleqatigiiffinni NAFO-mi, NEAFC-imi aamma NASCO-mi suleqatigiinnernut atuuppoq, taakku Atlantikut avannaani nunat tamalaat imartanni aalisarnermik malittarisassaliortuullutik.

2016-imi nunat marluk aamma nunarsuup immikkoortuani ataatsimiinnerit saniatigut arlalinnik naalagaaffinnik sineriallit ataatsimiippat Irmingerhavet-imi aamma Norskehavet-imi suluppaakkat pillugit kiisalu Tunumi, Island-imi Savalimmiunilu qalerallit pillugit. Taakku saniatigut Kalaallit Nunaat ammassassuit saarullernallu pillugit naalagaaffiit sineriallit ataatsimiinneranni alaatsinaattutut peqataavoq, Kalaallit Nunaata 2017-imi ukiakkut avaleraarasartuut pillugit naalagaaffittut sinerialinngorluni.

Ilanngussaq 1: Avataasiorluni aalisarneq, pisassiisutit 2016

		Kol. 1	Kol. 2	Kol. 3	Kol.4	Kol. 5	Kol. 6	Kol. 7	Kol. 8
		Kvoter	Kvoter fordelt på lande						
Vestgrønland		i alt (tons)	Grønland	EU	Færøerne	Rusland	Norge	Island	Canada
	Rejer	85.000	80.201	2.600					2.199
	Hellefisk SV	7.000	2.375	2.500		1.225	900		
	Hellefisk NV	8.000	6.950		100	550	400		
	Krabber	-	-						
	Skolæst	1.000	900	100					
	Polartorsk	5.000	5.000						
	Lodde	3.000	3.000						
	Istorsk	2.000	2.000						
	Rødfisk	1.000	1.000						
	Helleflynder	1.000	1.000						
	Havkat, sribet	1.000	1.000						
	Havkat, plettet	1.025	1.025						
	Makrel	-	-						
	Bifangst	-	-						
Østgrønland									
	Rejer	5.300	200	5.100					
	Hellefisk	8.272	1.797	5.200	275	600	400		
	Skolæst	1.000	900	100					
	Rød., S. nor + S. Men	8.500	5.491	1.709		500	800		
	Rød., Irminger	1.891	0	1.891					
	Helleflynder	2.000	900				100		
	Havkat, sribet	1.000	1.000						
	Havkat, plettet	1.000	1.000						
	Lodde	5.830	1.749	4.081					
	Blåhvilling	10.000	10.000						
	Sild	20.000	20.000						
	Makrel	85.000	85.000						
	Guldlaks	3.500	2.700	800					
	Brosme	1.825	1.150		475		200		
	Bifangst	-				max. 10%			
Vest- og Østgrønland									
	Torsk	21.000	16.875	2.100	825		1.200		
	Bifangstkvote	150				max. 10%	150		
Norge									
	Torsk	3.500	3.500	-	-	-	-	-	-
	Kuller	900	900	-	-	-	-	-	-
	Sej	700	700	-	-	-	-	-	-
	Bifangst	260	260	-	-	-	-	-	-
Rusland									
	Torsk	5.100	5.100	-	-	-	-	-	-
	Kuller	500	500	-	-	-	-	-	-
	Rejer	500	500	-	-	-	-	-	-
	Bifangst	max 10 %	max 10%	-	-	-	-	-	-
Færøerne									
	Blåhvilling	8.000	8.000	-	-	-	-	-	-

Ilanngussaq 2: Sinerissamut qanittumi aalisarneq, pisassiisutit 2016

Vestgrønland		
Rejer		34.486
Krabber, Upernavik		225
Krabber, Diskobugten - Uummannaq		525
Krabber, Sisimiut		500
Krabber, Manitsoq-Kangaamiut		225
Krabber, Nuuk-Paamiut		1.200
Krabber, Narsaq-Qaqortoq		225
	Krabber i alt	2.900
Kammuslinger, Nuuk		720
Kammuslinger, Mudderbugten		0
Kammuslinger, Attu		400
Kammuslinger Syd, Saqqaq		400
Kammuslinger Nord, Kangaarsuk		700
Kammuslinger, Nordre Strømfjord		300
	Kammuslinger i alt	2.520
Hellefisk, Upernavik		9.300
Hellefisk, Uummannaq		9.600
Hellefisk, Diskobugten		9.600
Hellefisk, øvrige Grønland		-
	Hellefisk i alt	28.500
Stenbider, NAFO 1A		63
Stenbider, NAFO 1B		369
Stenbider, NAFO 1C		267
Stenbider, NAFO 1D		522
Stenbider, NAFO 1E		165
Stenbider, NAFO 1F		114
	Stenbider i alt	1.500
Øst- og Vestgrønland		
Torsk		35.400